

PROGRAM NAUCZANIA

NA FAGOT

DLA

SZKOŁY MUZYCZNEJ I ST.

CZTEROLETNI CYKL NAUCZANIA

PROGRAM NAUCZANIA ZGODNY
Z ROZPORZĄDZENIEM MINISTRA KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
Z DNIA 14 SIERPNIĄ 2019 ROKU

w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach
szkolnictwa artystycznego

UWAGI WSTĘPNE

Głównymi zadaniami realizacji programu nauczania na fagot w PSM I stopnia są: rozbudzenie zainteresowania muzyką i zamiłowania do gry na fagocie, oraz przygotowanie do kontynuowania edukacji muzycznej.

Aby to osiągnąć, trzeba zrealizować program dotyczący warsztatu, biegłości manualnej, sprawnego czytania nut, opanowania określonego materiału i repertuaru. Równolegle uczeń powinien rozwijać swoje zainteresowania muzyczne, poprzez słuchanie muzyki na koncertach i popisach, wykazać aktywność wykonawczą i wykorzystywać dostępną technologię informacyjną i komunikacyjną. Bardzo ważnym elementem sprawnego i rzetelnego realizowania programu nauczania jest wykształcenie umiejętności samodzielnej, efektywnej i systematycznej pracy.

Należy zwrócić uwagę, na odpowiednie tempo realizacji programu, dopasowanego do możliwości i percepcji ucznia, który wykonuje zadany utwór lub ćwiczenie swobodnie, estetycznym dźwiękiem, pełną świadomością tekstu i z pełnym zaangażowaniem.

CELE KSZTAŁCENIA — WYMAGANIA OGÓLNE

I. Rozbudzenie zainteresowania muzyką

1. Rozwija uzdolnienia muzyczne i predyspozycje do gry na fagocie-odpowiednio do wieku.
2. Zdobywa wiedzę o muzyce, zna podstawowe pojęcia i terminy muzyczne.
3. Chętnie uczestniczy w życiu muzycznym i kulturalnym.

II. Opanowanie podstaw gry na instrumencie

Uczeń zna i stosuje w praktyce różne metody pracy z instrumentem i utrwała umiejętności gry.

III. Wykorzystanie nabytej wiedzy i umiejętności w praktyce

Uczeń realizuje indywidualne i zbiorowe projekty artystyczne w zakresie swojej specjalności. Odpowiedzialnie wykorzystuje czas przeznaczony na pracę z instrumentem.

IV. Przygotowanie do występów publicznych

Uczeń posiada umiejętności w zakresie występów publicznych.

CELE KSZTAŁCENIA - WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

UCZEŃ

I. Rozbudzenie zainteresowania muzyką

1. Świadomie słucha muzyki i dokonuje właściwego wyboru literatury muzycznej oraz nagrań.
2. Rozpoznaje brzmienie fagotu w słuchanych utworach.
3. Znajduje w środkach masowego przekazu informacje o interesujących go nagraniach
muzycznych ,poszerzających jego wiedzę w tym zakresie.
4. Porównuje różne interpretacje wysłuchanych utworów.
5. Poszerza wiedzę na temat epok w historii muzyki i kompozytorów.
6. Zna podstawową literaturę muzyczną przeznaczoną na fagot.
7. Zna w stopniu podstawowym historię fagotu.
8. Gra utwory o zróżnicowanym charakterze wybrane przez pedagoga.
9. Zna i stosuje podstawowe pojęcia i terminy muzyczne ,w szczególności:
dźwięk, melodia,
harmonia, rytm, agogika, metrum. artykulacja, dynamika, tonacja. gama, pasaż, akord.
10. Wykorzystuje poznaną wiedzę z zakresu epok, stylów i kompozytorów w pracy nad
utworami, oraz podczas rozmów o muzyce.
11. Wykazuje szczególne zainteresowanie grą na instrumencie.

II. Opanowanie podstaw gry na instrumencie

1. Czyta poprawnie w kluczu basowym.
2. Zna zasady notacji muzycznej w stopniu umożliwiającym samodzielnego rozczytania zapisu nutowego w ramach realizowanego programu.
3. Zna budowę higienę użytkowania stroika fagotowego.
4. Przestrzega podstawowych warunków higieny pracy (wietrzenie pomieszczeń, odpowiednie

- oświetlenie, prawidłowe ustawienie pulpitu).
5. Dbą i właściwie troszczy się o instrument.
 6. Potrafi nazwać poszczególne części fagotu
 7. Samodzielnie składa i rozkłada instrument.
 8. Opanował technikę prawidłowego oddechu i zadęcia.
 9. Kontroluje i właściwie prowadzi strumień powietrza.
 10. Utrzymuje właściwą postawę ciała podczas gry, trzyma instrument pod odpowiednim kątem oraz poprawnie układa ręce i palce
 11. Zna i stosuje odpowiednią aplikaturę.
 12. Zna i stosuje podstawowe rodzaje artykulacji, w szczególności legato i non legato
 13. Umiejętnie stosuje określenia dynamiczne.
 14. Prawidłowo odczytuje i realizuje oznaczenia tempa.
 15. Prawidłowo odczytuje i realizuje rytm.
 16. Potrafi nastroić ,oraz dba o prawidłową intonację.
 17. Dysponuje biegłością palcową w stopniu podstawowym.
 18. Zwraca uwagę na jakość i estetykę dźwięku.
 19. Gra a vista utwory o przeciętnej trudności.
 20. Uwzględnia znaczenie narządów jamy ustnej, pracy języka i warg oraz mięśni twarzy.
 21. Zna zasady prawidłowego wykonywania ćwiczeń przygotowawczych.
 22. Realizuje w stopniu zadawalającym przewidziane dla niego zadania techniczno-wykonawcze.

III. Wykorzystanie nabytej wiedzy i umiejętności w praktyce

1. Samodzielnie i bezbłędnie odczytuje dostosowany do jego możliwości zapis nutowy, uwzględnia metryrytmikę, dynamikę i agogikę.
2. Interpretuje utwory pod nadzorem pedagoga zgodnie z kanonami stylu i formy muzycznej, wyraża emocje i wydobywa charakter utworu.

3. Samodzielnie i efektywnie ćwiczy, korygując popełniane błędy.
4. Poprawnie wykonuje z pamięci utwory lub ćwiczenia.
5. Jest przygotowany do gry z akompaniamentem.
6. W muzykowaniu zespołowym uczy się współpracy i odpowiedzialności.

IV. Przygotowanie do występów publicznych

1. Odpowiedzialnie i świadomie przygotowuje się do występów publicznych.
2. Zna i stosuje zasady zachowania na estradzie.
3. Potrafi dostroić instrument podczas występów.
4. Potrafi wykonać utwory publicznie z pamięci.
5. Koncentruje się zarówno przed grą jak i podczas występu.
6. Dokonuje prawidłowej analizy własnej gry.
7. Bierze udział w popisach szkolnych i koncertach okolicznościowych.

I. Pierwszy rok nauczania.

1

1. Zadania techniczno -wykonawcze

- zapoznanie ucznia z instrumentem: historia, budowa, pielęgnacja, składanie, rozkładanie;
- zapoznanie ucznia ze stroikiem: jego rolę w grze na fagocie, budową, oraz higieną użytkowania;
- nauka prawidłowego oddechu metodą tradycyjną, lub przy pomocy przyrządów takich jak: spirometr, worek oddechowy, rurka plastikowa, stroik;
- zasady prawidłowego zadęcia: dobór stroika, układ szczęki i warg, kontrola strumienia powietrza;
- prawidłowa emisja i kształtowanie dźwięku;
- dbałość o intonację;
- postawa podczas gry i sposób trzymania fagotu;
- stopniowe rozwijanie techniki palcowej;
- nauka czytania nut w kluczu basowym;
- stopniowe poszerzanie skali;
- rozwijanie pamięci muzycznej;
- gra z akompaniamentem;
- rozwijanie umiejętności gry zespołowej poprzez grę w duecie
- rozbudzanie zainteresowania muzyką: wyszukiwanie i słuchanie wybranych utworów, uczestnictwo w popisach i koncertach

2. Zadania techniczne.

- stopniowe poszerzanie skali od f do F, później do c,;
- długie dźwięki w dynamice forte w poznanej skali;
- wprawki 3 i 4 dźwiękowe legato i non-legato;
- gamy durowe do 2 znaków;
- ćwiczenia duety i utwory solowe w obrębie opanowanej skali

3. Minimum wymagań programowych.

- gama i pasaż F-dur w skali F — f;
 - 15 ćwiczeń;
 - 2 utwory solowe z fortepianem

4. Program egzaminu.

- przygotowana gama durowa i pasaż w wolnym tempie legato i non legato;
- 1 etiuda;
- 1 lub 2 utwory solowe

II. Drugi rok nauczania

1. Zadania techniczno wykonawcze

- doskonalenie techniki zadęcia i oddechu;
- praca nad jakością, estetyką dźwięku i intonacją;
- nauka samodzielnego i efektywnego ćwiczenia na fagocie;
- rozwijanie techniki palcowej;
- praca nad dynamiką i artykulacją ;
- rozwijanie pamięci muzycznej;
- prawidłowe odczytywanie i realizowanie rytmu;
- stopniowe poszerzanie skali;
- udział w popisach sekcyjnych;
- przygotowanie do występów publicznych;
- gra z akompaniamentem;
- rozwijanie zainteresowania muzyką;

2. Zadania techniczne

- stopniowe poszerzanie skali: C, — f ;
- gamy durowe do 3 znaków w wolnym tempie;
- pasaż i tercje w gamach do 3 znaków;
- wprawki niwelujące problemy wykonawcze ucznia;
- wykonywanie wprawek wielodźwiękowych w umiarkowanym tempie;
- swobodne wykonywanie ćwiczeń legato i non legato.

3. Minimum wymagań programowych

- gamy durowe do 2 znaków legato i non legato w wolnym tempie;
- pasaż i tercje w wykonywanej gamie legato i non legato;
 - 16 etiud lub ćwiczeń o zróżnicowanych problemach wykonawczych;
 - 3 utwory solowe z fortepianem

4. Program egzaminu

- przygotowana gama durowa do 3 znaków przykluczowych, pasaż i tercje w wolnym tempie;
- 1 etiuda;
- 1 lub 2 zróżnicowane utwory solowe z akompaniamentem fortepianu

III. Trzeci rok nauczania

1. Zadania techniczno wykonawcze

- doskonalenie techniki zadęcia i oddechu;
- doskonalenie jakości dźwięku i intonacji;
- rozwijanie techniki palcowej;
- nauka gry z nut w kluczu tenorowym;
- realizacja oznaczeń dynamiki w etiudach i utworach solowych;
- rozszerzanie skali;
- odczytywanie i realizacja oznaczeń dotyczących tempa;
- realizacja podstawowych ozdobników;
- praca nad koncentracją na lekcji i występach publicznych;
 - gra z akompaniamentem;
 - rozwijanie umiejętności gry zespołowej;
 - udział w popisach i koncertach szkolnych

2. Zadania techniczne

- poszerzanie skali:B- b1;
- gamy durowe i molowe [harmoniczna i melodyczna] do 3 znaków;
- pasaż i tercje;
- gamy i wprawki wykonywane legato i non legato w tempie umiarkowanym

3. Minimum wymagań programowych

- gamy durowe i molowe do 2 znaków w tempie umiarkowanym;
- pasaż i tercje w wykonywanych gamach;
- 16 etiud o zróżnicowanych problemach wykonawczych;
- 3 utwory solowe z akompaniamentem.

4. Program egzaminu

- gama durowa i molowa do 3 znaków w tempie umiarkowanym;
- 2 etiudy o różnych problemach wykonawczych
- 1 lub 2 utwory solowe z akompaniamentem

IV. Czwarty rok nauczania 1.

Zadania techniczno wykonawcze

- doskonalenie techniki zadęcia i oddechu;
- dbałość o jakość dźwięku i intonację;
- rozwijanie biegłości manualnej;
- realizacja wszystkich oznaczeń muzycznych w wykonywanym utworze;
- opracowywanie interpretacji wykonywanego utworu;
- rozwijanie umiejętności koncentracji;
- umiejętność analizy własnej gry;
- rozwijanie pamięci muzycznej;
- świadome słuchanie muzyki fagotowej na popisach, koncertach i nagraniach;
- udział w popisach i koncertach szkolnych.

2. Zadania techniczne

- rozszerzenie skali do c²;
- gamy durowe i molowe do 4 znaków legato i non legato;
- pasaż, pasaż w przewrotach tercje legato i non legato;
- gamy i wprawki wykonywane w tempie umiarkowanym.

3. Minimum wymagań programowych

- gamy durowe i molowe do 3 znaków w tempie umiarkowanym;
- pasaż, pasaż w przewrotach i tercje w wykonywanych gamach;
- 16 etiud o zróżnicowanych problemach wykonawczych
- 3 utwory solowe z akompaniamentem, w tym 2 części sonaty barokowej.

4. Program egzaminu

- gama durowa i molowa do 4 znaków w tempie umiarkowanym;
- 2 etiudy o różnych problemach wykonawczych;
- 2 utwory solowe lub 2 części sonaty barokowej z akompaniamentem.

PROPOZYCJE MATERIAŁÓW NAUCZANIA DO ZREALIZOWANIA PROGRAMU NAUCZANIA NA FAGOT DLA SZKOŁY MUZYCZNEJ I STOPNIA

1. Szkoły na fagot.

- R.Dzięgielewski — Szkoła na fagot L.Hara
— Fagottschule
J.Satzenhofer — Fagottschule
J.Weissenborn — Fagottschule
R.Tieriechin — Szkoła gry na fagocie
W.Seltmann,G.Angerhofer — Das Fagott
K.Pivorika — Szkoła gry na fagot

2.Etiudy.

- B.Komorowski,W.Osadin — Wybór etiud,zeszyt I i II L.Milde
— Fagottstudien op.24
R.Paciorkiewicz — Mała szkoła na fagot
J.Satzenhofer — 24 Etiudy
J.Weissenborn — Fagottstudien op.8,Heft I i H

3.Przykładowe utwory solowe

- Utwory zawarte w szkołach na fagot
Utwory ze zbiorów — Piesy i ansambli,Piesy dla fagota
W.Seltmann,G.Angerhofer — Das Fagott z. V.
W.Markiewiczówna — Sonatina
J.Weissenborn — Arioso,Humoreska
Albumik wiolonczelisty- wybrane utwory L.Milde
Tarantella op.9
B.Górecki — Dwie etiudy na fagot i fortepian
Ch.Norton — Microjazz for Basson
B.Dwaeionas — Temat z wariacjami
G.PH. Telemann — Sonata F-dur
A. Vivaldi — Koncert d-moll,
Koncert-C-dur
W. Markiewiczówna — 3 Bagatele
L.Merci — Sonata g-moll

